

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DBF-DBF.055.1.2025.HŻ
Warszawa, 24 marca 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 8446

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP Pana Krzysztofa Szczuckiego w sprawie wyższych stypendiów doktoranckich w 2025 r.

Szanowny Panie Pośle,

w odpowiedzi na złożoną interpelację dotyczącą podwyżek płac i stypendiów doktoranckich w szkolnictwie wyższym uprzejmie wyjaśniam jak poniżej.

W ramach środków zaplanowanych w *Ustawie budżetowej na rok 2025 z dnia 9 stycznia 2025 r.* (Dz. U. poz. 63) łączne nakłady na naukę i szkolnictwo wyższe, tj. środki ujęte w budżecie części 28 oraz w budżetach innych ministrów, w tym także środki przeznaczone na działalność badawczo-rozwojową (z uwzględnieniem budżetu środków europejskich) wynoszą 42 mld 793 mln zł. W porównaniu z rokiem 2024 (41 mld 062 mln zł) nakłady te wzrosły o 1 mld 731 mln zł.

W samej części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, znajdującej się w dyspozycji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w 2025 roku zaplanowano wydatki w wysokości 34 mld 047 mln zł. Znacząca część ww. środków przeznaczona jest na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego podmiotów nadzorowanych przez ministra w formie subwencji. W ramach wskazanej kwoty zabezpieczono również środki z przeznaczeniem na zwiększenie wynagrodzeń pracowników uczelni publicznych średnio o 5% w stosunku do wykonania osobowego funduszu płac w tych podmiotach z roku 2023.

Środki na podwyższenie uposażeń pracowników zatrudnionych w uczelniach publicznych nadzorowanych przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki ogłoszone zostały Komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2025 o *zwiększeniach wysokości subwencji ze środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego przyznanych na rok 2025*. W tym samym dniu środki finansowe zostały przekazane na konta uprawnionych uczelni (z wyrównaniem od stycznia). Zgodnie z objaśnieniami do ww. Komunikatu środki zostaną uwzględnione w podstawie naliczenia subwencji na rok 2026.

Jednocześnie podkreślić należy, że sposób podziału środków przeznaczonych na regulację płac pomiędzy uprawnionych pracowników, w tym także decyzja co do konkretnego terminu uruchomienia podwyżek w poszczególnych uczelniach, pozostaje w zakresie ustawowej autonomii tych podmiotów.

Odnosząc się natomiast do kwestii nowelizacji rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1407), informuję, że obecnie nie toczą się prace legislacyjne w tym kierunku. Ewentualna zmiana decyzji w tym zakresie jest uwarunkowana zapewnieniem odpowiedniego finansowania tego przedsięwzięcia z budżetu państwa.

Należy zwrócić uwagę, że skutki finansowe zmiany rozporządzenia występowałyby nie tylko w części budżetowej 28 – szkolnictwo wyższe i nauka, której dysponentem jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ale również w budżetach wszystkich innych ministrów nadzorujących uczelnie, będących dysponentami części budżetowych odpowiednio:

- cz. 21 – gospodarka morska – w odniesieniu do uczelni morskich,
- cz. 24 – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – w odniesieniu do uczelni artystycznych,
- cz. 29 – obrona narodowa – w odniesieniu do uczelni wojskowych,
- cz. 37 – sprawiedliwość oraz cz. 42 – sprawy wewnętrzne – w odniesieniu do uczelni służb państwowych,
- cz. 46 – zdrowie – w odniesieniu do uczelni medycznych.

Należy również podkreślić, że wskazane w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, stawki wynagrodzenia zasadniczego określają wyłącznie wartości minimalne w odniesieniu do poszczególnych stanowisk nauczycieli akademickich. Analogicznie, w przypadku pracowników niebędących nauczycielami akademickimi – wartość minimalną wynagrodzenia określa ustawa o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, wraz z aktami wykonawczymi.

Tymczasem ustawowa autonomia uczelni obejmuje również politykę kadrowo-płacową, co oznacza możliwość samodzielnego kształtowania siatki płac na poszczególnych stanowiskach z uwzględnieniem wartości minimalnych określonych w ww. przepisach. Z powyższego wynika, że w ramach posiadanych zasobów, uczelnie mogą ustalać wartości wynagrodzeń swoich pracowników na poziomie wyższym i dokonywać wewnętrznych regulacji, w tym podwyżek grupowych i indywidualnych.

Odnosząc się do kwestii doktorantów należy zwrócić uwagę, że szkoły doktorskie są formą kształcenia doktorantów, która zastąpiła dotychczasowe studia doktoranckie. Szkoły doktorskie rozpoczęły działalność z dniem 1 października 2019 r. i są prowadzone na podstawie ustawy. W wyniku tej reformy systemu kształcenia doktorantów wprowadzono powszechny system stypendialny dla doktorantów, zakładający wypłacanie stypendium każdemu doktorantowi nieposiadającemu stopnia doktora przez 4 letni okres kształcenia w minimalnej wysokości gwarantowanej ustawą. Zmiana ta w istotny sposób poprawiła status materialny doktorantów.

Doktoranci kształcący się w szkołach doktorskich mają ponadto prawo do korzystania przez okres kształcenia (4 lata) z preferencyjnego kredytu studenckiego z dopłatami do oprocentowania z budżetu państwa oraz korzystnymi warunkami zaciągania kredytu oraz

jego spłaty. Jednocześnie została zachowana także możliwość ubiegania się doktoranta o środki z programów grantowych, a także z programów stypendialnych oferowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne i prawne. Doktoranci mają również prawo ubiegania się o stypendium ministra dla wybitnych młodych naukowców.

Należy również podkreślić, że określona w art. 209 ust. 4 ustawy wysokość stypendium doktoranckiego określa jego poziom minimalny. Podmiot prowadzący szkołę doktorską może ustalić stawki tych stypendiów na poziomie wyższym.

Aktualnie obowiązujące kwoty miesięcznego stypendium doktoranckiego wynoszą co najmniej:

- 37% wynagrodzenia profesora – do miesiąca, w którym została przeprowadzona ocena śródkresowa (3466,9 zł);
- 57% wynagrodzenia profesora – po miesiącu, w którym została przeprowadzona ocena śródkresowa (5340,9 zł).

Ponadto, ustawa przewiduje wypłatę stypendium doktoranckiego w czasie zawieszenia kształcenia doktoranta na okres odpowiadający czasowi trwania urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego oraz urlopu rodzicielskiego, określonych w Kodeksie pracy, a okresu wypłaty w takim przypadku nie wlicza się do łącznego 4 letniego okresu pobierania stypendium doktoranckiego. Co więcej, doktorant posiadający orzeczenie o niepełnosprawności otrzymuje stypendium doktoranckie w wysokości zwiększonej o 30% kwoty stypendium otrzymywanego przed oceną śródkresową.

Przy czym należy zauważyć, że od 1 października 2023 r. weszły w życie przepisy znoszące zakaz zatrudnienia doktoranta jako nauczyciela akademickiego lub pracownika naukowego. Zmiana została wprowadzona ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1672, z późn. zm.) – w kontekście możliwości dodatkowego zabezpieczenia sytuacji materialnej doktorantów.

Przedstawiając powyższe, jednocześnie uprzejmie informuję, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w pełni dostrzega istotność kwestii wysokości stypendiów doktoranckich. Należy jednak wskazać, że determinantem kolejnych podwyżek w tym zakresie, jest zapewnienie finansowania kosztów z budżetu państwa, a ewentualne decyzje w sprawie muszą uwzględniać stanowisko Ministerstwa Finansów.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Marek Gzik
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.